

Demografický vývoj a jeho společenské souvislosti

Seminář „Strategie přípravy na demografické změny“
11. října 2019

Kateřina Janovská

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Zdraví města, obce, regiony
České republiky

NÁRODNÍ SÍŤ
PODPORY ZDRAVÍ

Demografické údaje

rok 2017

Očekávaná střední délka života při narození: ve věku 65 let v krajích:

- ▶ Muži 74,3 až 77,7 let
- ▶ Ženy 79,6 až 82,5 let

Očekávaná střední délka života ve věku 65 let v krajích:

- ▶ Muži 79,7 až 82,1 let
- ▶ Ženy 83,5 až 85,1

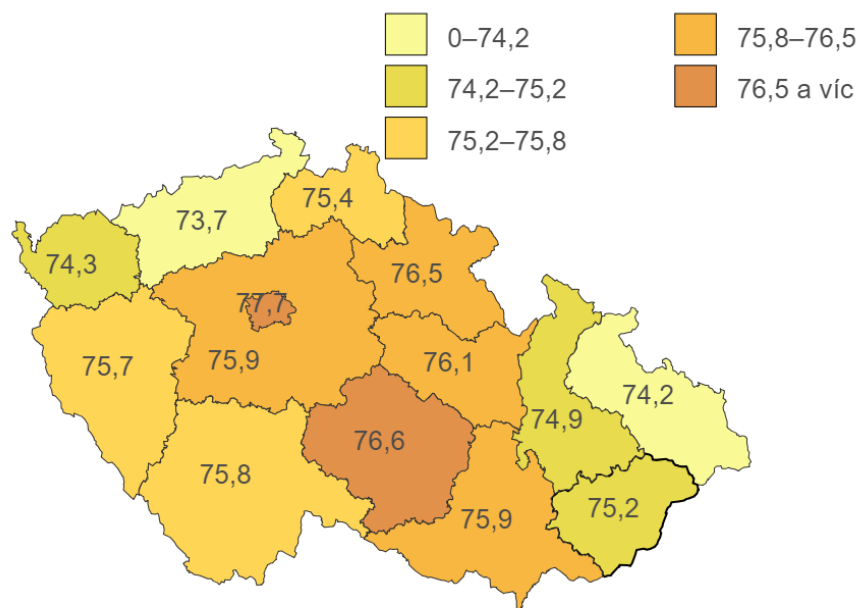
Pokles v posledním roce.

Počet obyvatel ve věku 65+ v ČR: 2 040 183 = 18,3%

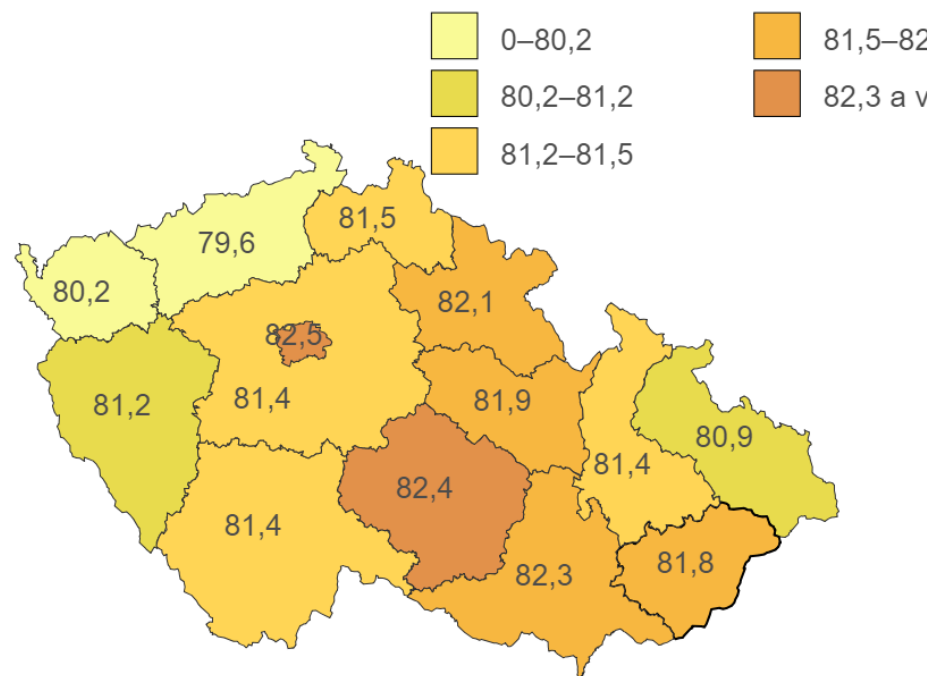
Počet obyvatel ve věku 80+ v ČR: 427 422

Zdroj: Portál zdrav. ukazatelů <https://pzu.uzis.cz/>

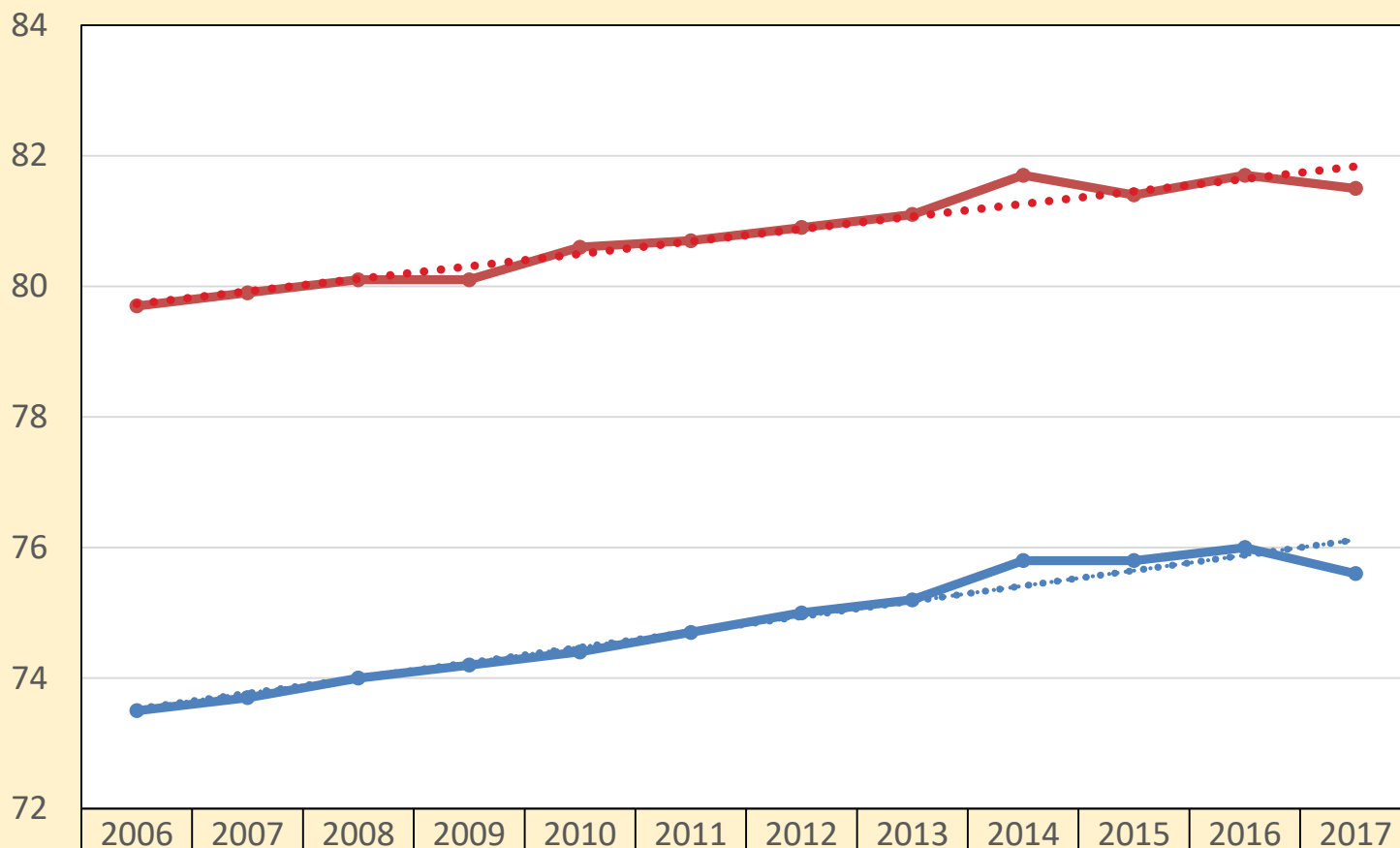
05010 Střední délka života při narození - muži

05020 Střední délka života při narození - ženy

Střední délka života při narození

—●— ČR muži

—●— ČR ženy

2006

2007

2008

2009

2010

2011

2012

2013

2014

2015

2016

2017

73,5

73,7

74,0

74,2

74,4

74,7

75,0

75,2

75,8

75,8

76,0

75,6

79,7

79,9

80,1

80,1

80,6

80,7

80,9

81,1

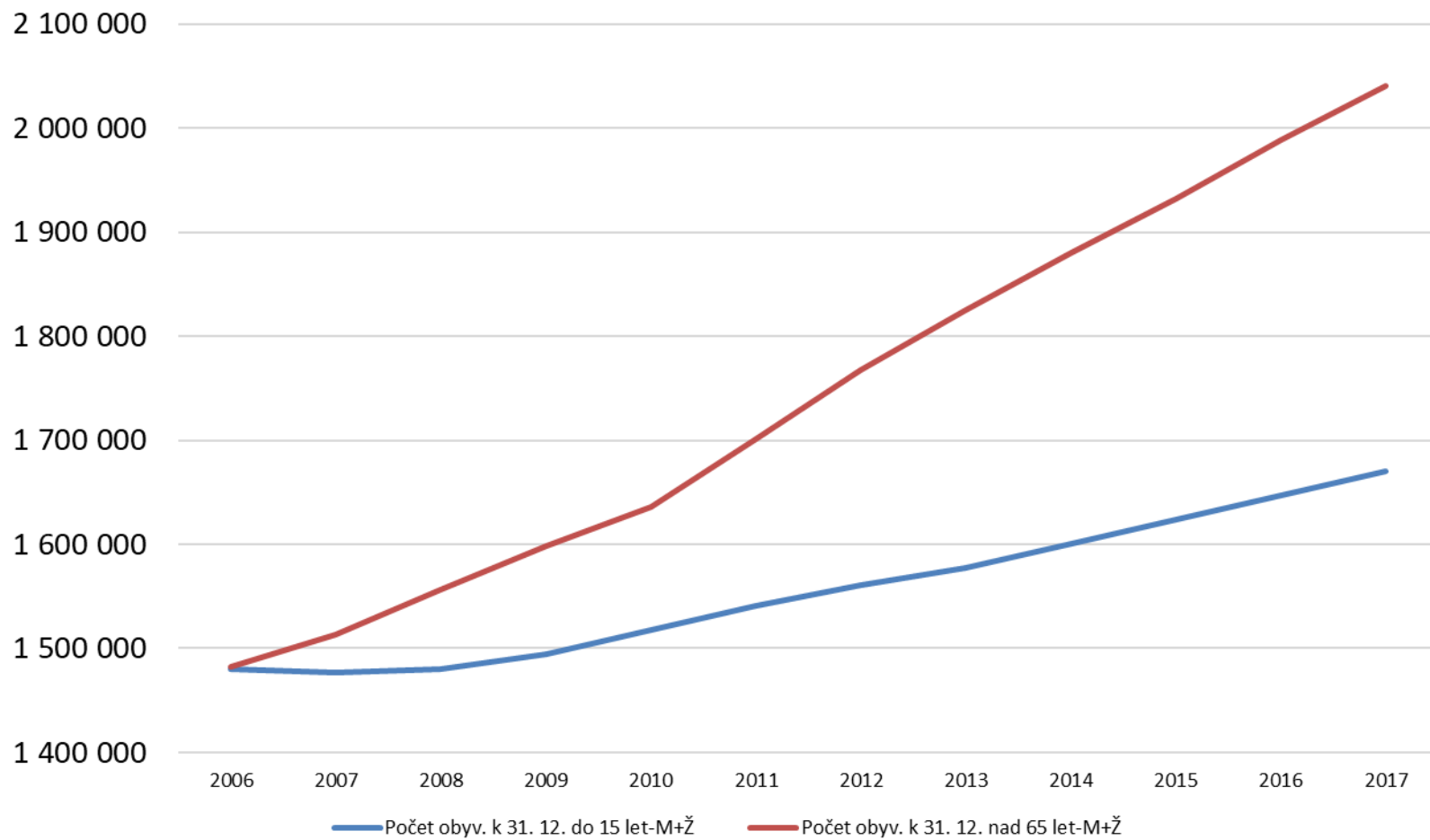
81,7

81,4

81,7

81,5

Počet obyvatel ČR <15 a >65

Běžné město (SO ORP Val. Mez)

	Počet obyvatel celkem M+Ž	Počet obyv. do 15 let M+Ž	Počet obyv. nad 65 let M+Ž	Počet obyv. nad 80 let M+Ž
2006	41 943	6 358	5 797	1 152
2017	41 543	6 499	7 978	1 656
Rozdíl	– 400	141	2 181	504
%	99,0	102,2	137,6	143,8

Srovnání s Evropou

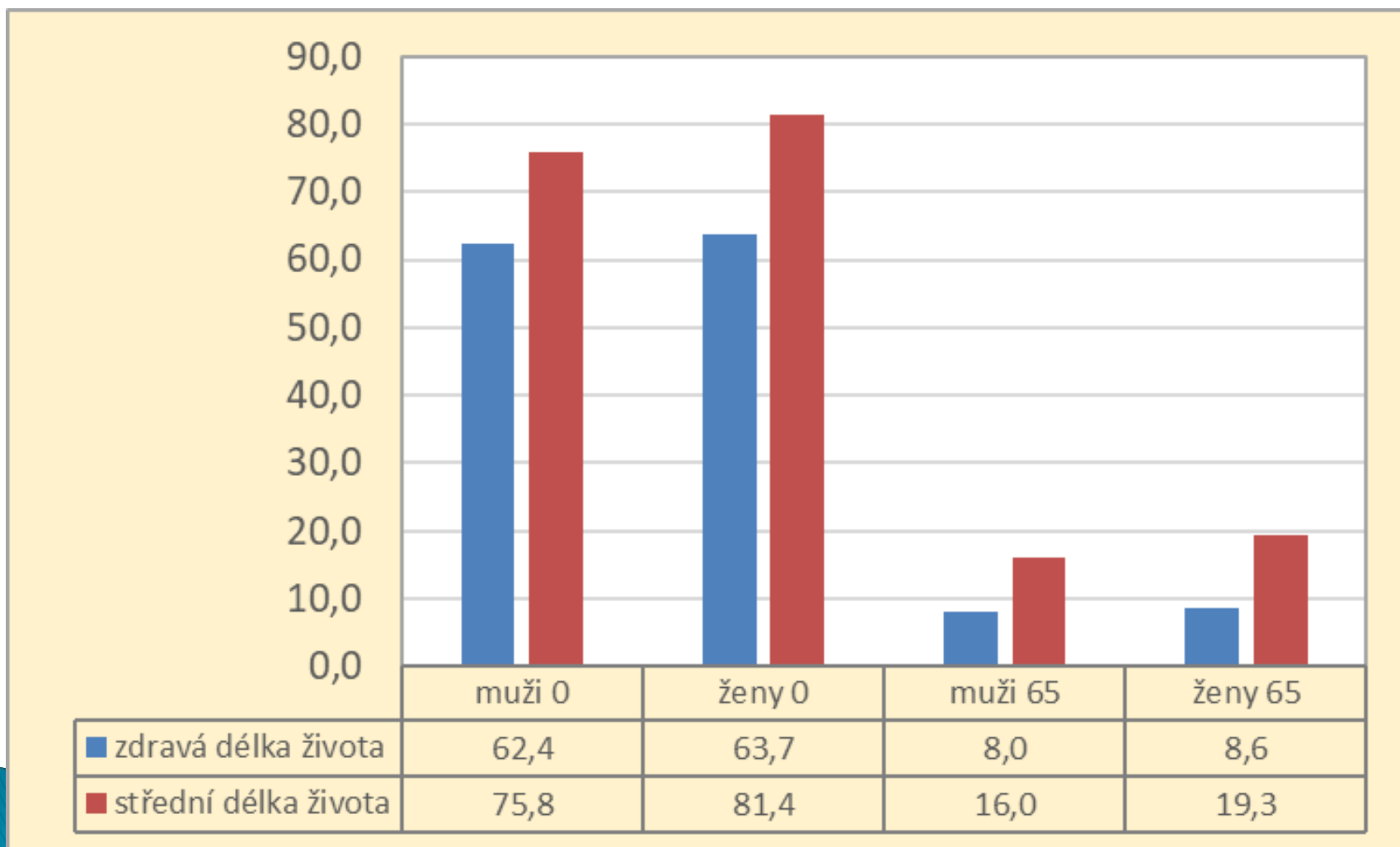
- ▶ 9,3% osob ve věku 65-75 let jsou v ČR ekonomicky aktivní (EU 9,4%).
- ▶ 39% seniorů (věk 65+) používá pravidelně internet (EU 45%).
- ▶ 12,6 % seniorů (věk 65+) žije v riziku chudoby a sociálního vyloučení (EU 18,2%). ČR patří mezi země s nejnižším rizikem chudoby seniorů v rámci EU i mimo ni. *Práh chudoby je stanoven jako 60% národního průměrného příjmu a je tedy v reálných číslech pro každou zemi jiný.*

▶ *Zdroj Eurostat, 2017*

Zdravá délka života

- ▶ Různé metody výpočtu (Eurostat, WHO)
- ▶ **Zdravá délka života** (Healthy Life Years – HLY, Healthy Age Life Expectancy - HALE): průměrný počet zbývajících let života, které osoba v určitém věku prožije v dobrém zdraví, tj. bez vážnějšího zdravotního omezení
- ▶ V ČR je cca o 1 rok nižší, než průměr EU.

Střední a zdravá délka života

Zdravé stárnutí = dobrý funkční stav

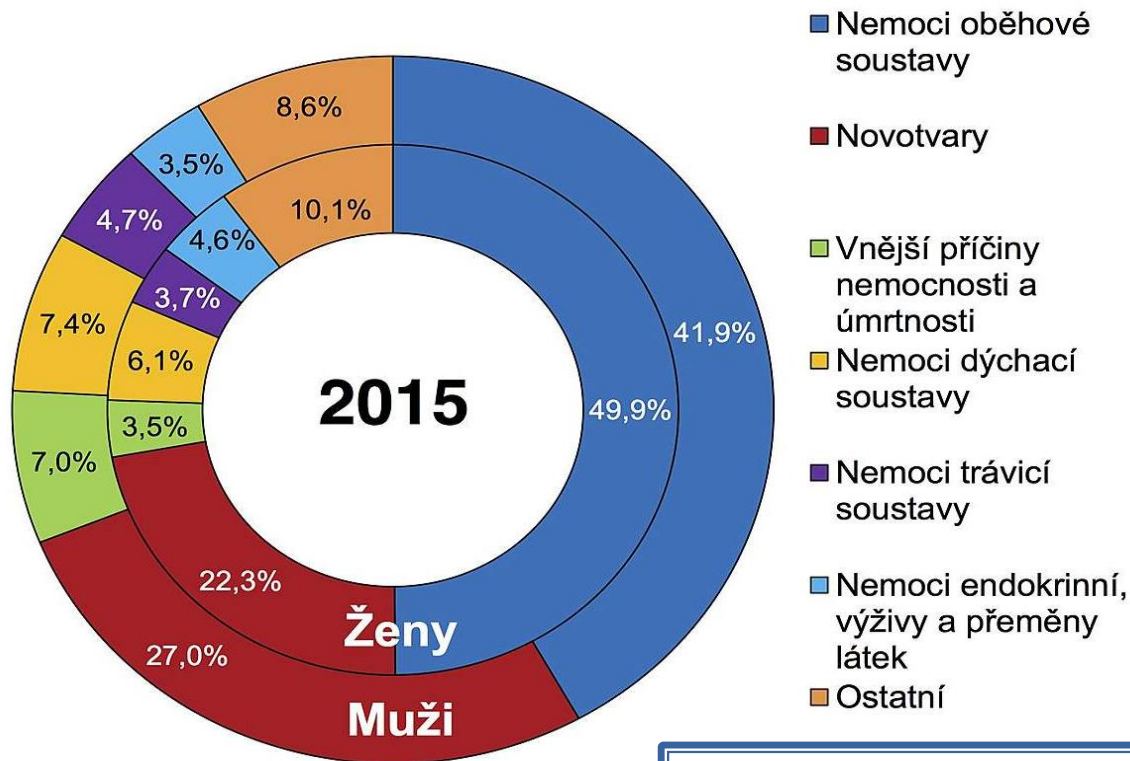
- ▶ Zdravé stárnutí: proces maximálního využití všech možností k fyzickému, sociálnímu a duševnímu zdraví, který umožní starším lidem se aktivně a bez diskriminace účastnit společenského dění a mít nezávislý a kvalitní život.

Projekt EU Healthy Ageing

- ▶ Funkční stav: dynamická hodnota, která zahrnuje kromě zdravotního stavu fyzickou, mentální a socioekonomickou situaci jedince. Úroveň funkčního stavu a funkčních rezerv u seniorů ovlivňuje kvalitu života významněji než případná přítomnost onemocnění.

ŠNEJDRLOVÁ, M., KALVACH, Z. Funkční stav v pokročilém stáří a genetická dispozice k dlouhověkosti

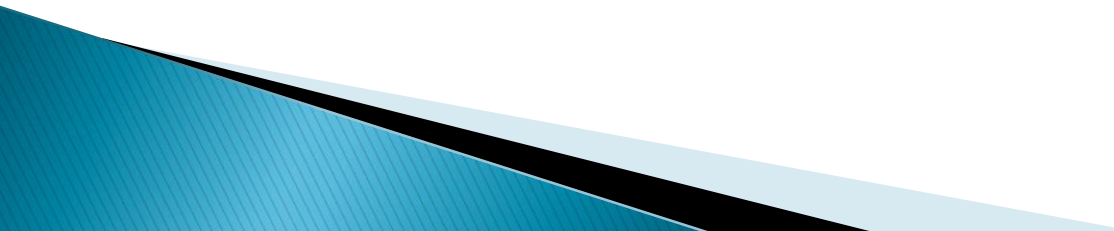
Struktura úmrtnosti ČR 2015

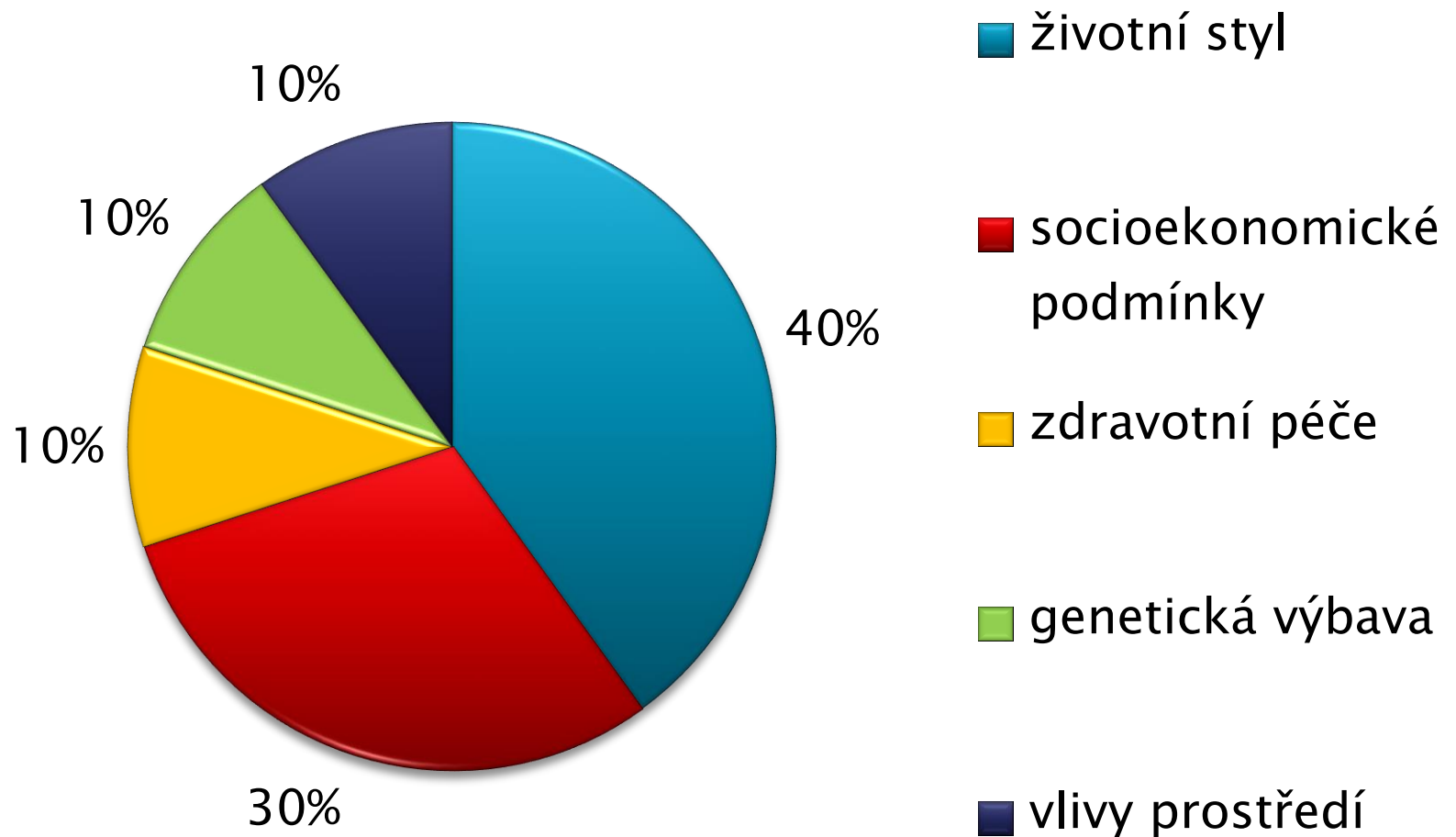
V evropském regionu se týká **chronických neinfekčních onemocnění**:

>85% úmrtí

>75% nákladů na zdravotní péči

- ▶ Vhodnou **péčí o zdraví** lze zabránit rozvoji nebo jej významně oddálit:
 - ▶ až 80% srdečně-cévních nemocí
 - ▶ až 80% onemocnění cukrovkou 2. typu
 - ▶ až 40% nádorových onemocnění
-

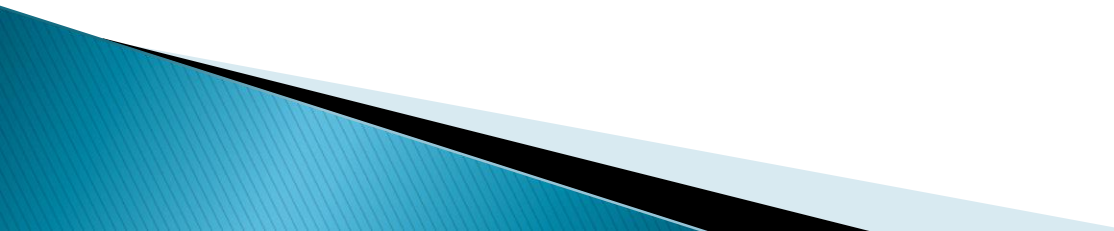
Determinanty zdraví

Péče o zdraví – čili prevention je základní součást v boji proti civilizačním chorobám, které nejvýrazněji negativně ovlivňují kvalitu života v seniorském věku a jejichž léčba si většinou vyžaduje dlouhodobé a značné výdaje.

Nestačí usilovat o ekonomickou reformu zdravotnických zařízení ani zvyšovat náklady na provoz ambulancí a nemocnic. Cesta k prodloužení délky života ve zdraví vede přes primární prevenci a ovlivnění hlavních determinant zdraví.

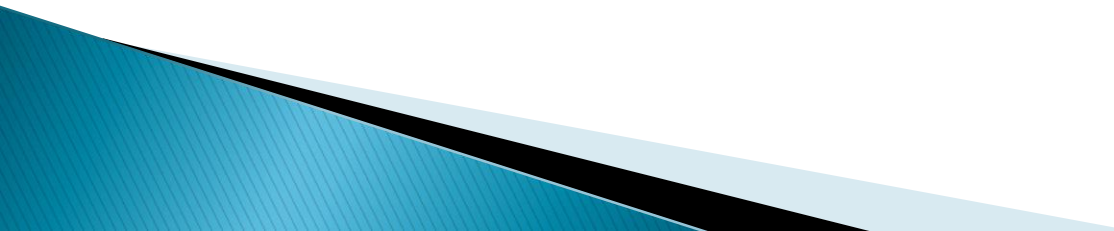
(hlavní hygienik MUDr. Ivo Valenta, 2012)

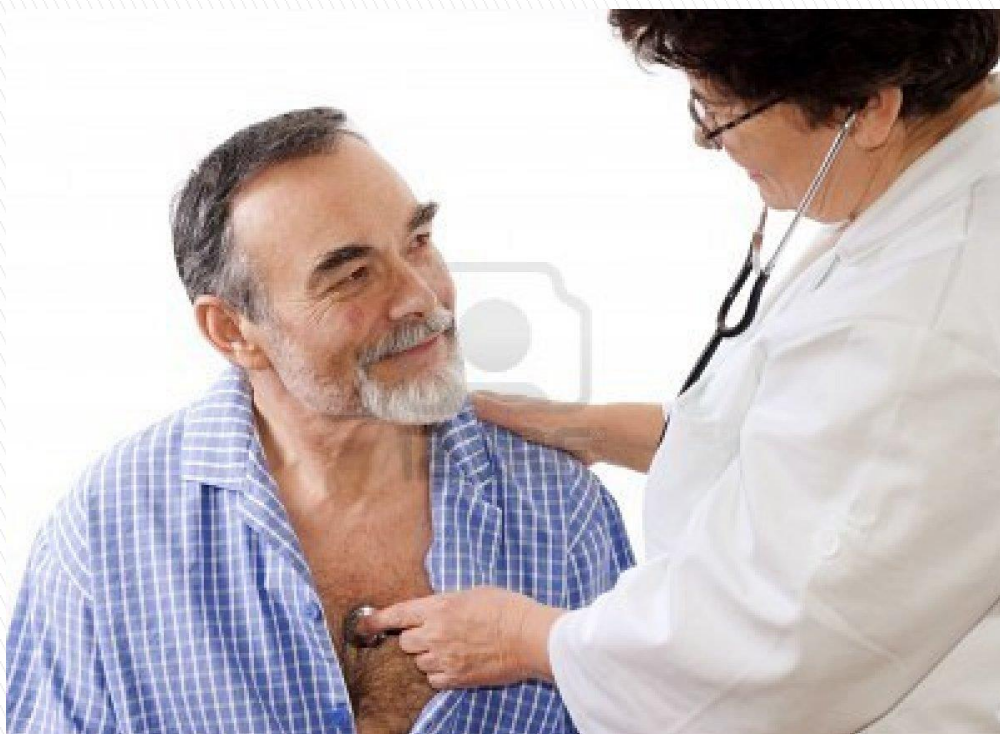
Kdy začíná příprava na zdravé stárnutí?

„O tom, jak bude vypadat poslední třetina našeho života, se rozhoduje v té prostřední...“

Veškerá opatření směřující ke zlepšení životních podmínek a životního stylu pro všechny obyvatele měst vedou současně k vytváření lepších podmínek pro zdravé stárnutí.

Zdravotní péče

Péče o zdraví

Péče o zdraví – možnosti měst I

- ▶ Města vytváří **podmínky pro zdraví**, což je výrazně širší problematika než jen oblast zdravotnictví.
- ▶ Základem musí být analýza rizik, znalost zdravotního stavu obyvatel, možností a kapacit péče a podpory (finanční, sociální, zdravotní analýzy).
- ▶ Postupy „Evidence Based“
- ▶ Aktivita podporující seniorkou věkovou kategorii jsou přímo nebo nepřímo přínosem pro všechny generace žijící ve městě, zejména pro rodiny.

Strategické dokumenty

Zdravotní plán města

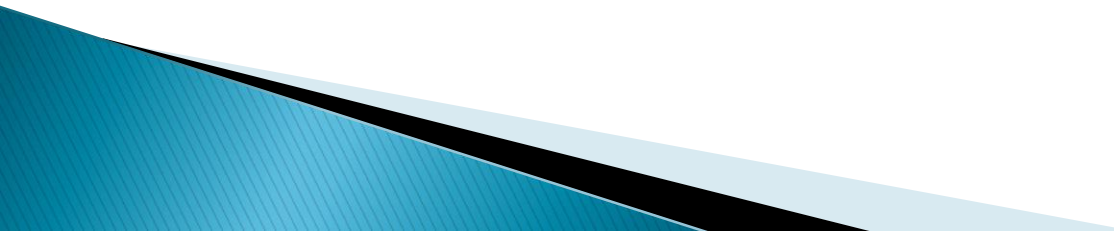
- ▶ Strategický materiál se střednědobým dosahem (5 let)
- ▶ Vyjadřuje zájem města vytvořit podmínky pro dobré zdraví svých občanů
- ▶ Shrnuje různé oblasti dle zájmu a potřeb konkrétního města – zdraví mladých, zdravé stárnutí, řešení návykových látek, zdravé prostředí, mobilizace partnerů pro zdraví atd.
- ▶ Maximálně konkrétní: cíle – opatření – aktivity. Garant, realizátor, náklady, zdroje, indikátory, termíny.

Koncepce přípravy na stárnutí populace

- ▶ Koncepční materiál s dosahem 10 let
- ▶ Rozčleněný na oblasti, týkající se života seniorů: prostředí města, doprava, informace a komunikace, bezpečnost, zdravotní a sociální služby, veřejný život, vzdělávání, práce a zaměstnání...
- ▶ Maximálně konkrétní: cíle – opatření. Klíčová opatření.

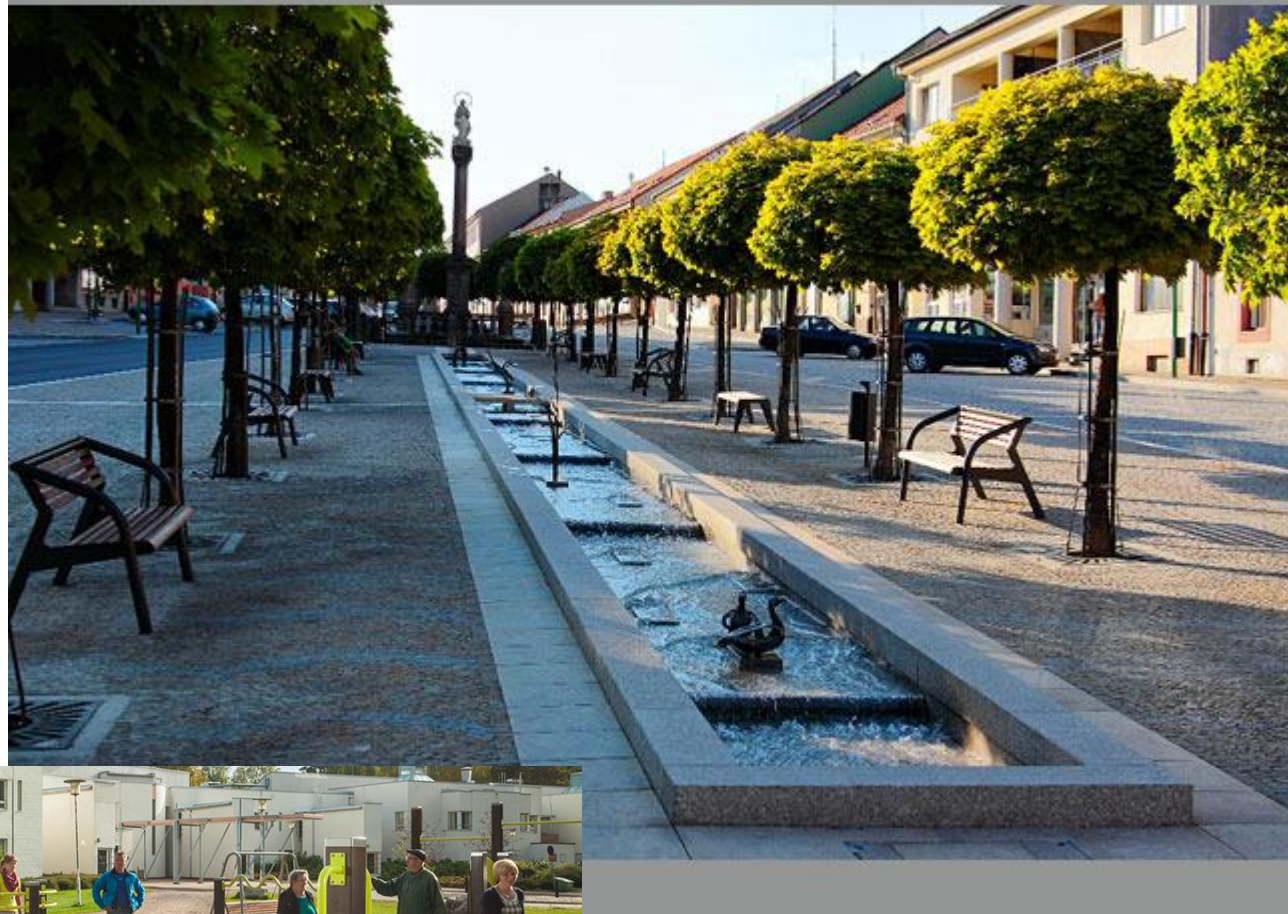
Péče o zdraví – možnosti měst II

Členění opatření na oblasti:

- prostředí města
 - doprava
 - informace a komunikace
 - bezpečnost
 - zdravotní a sociální služby
 - veřejný život
 - vzdělávání
 - práce a zaměstnání...
-

Péče o zdraví – možnosti měst III

- **Adaptace na klimatické změny:** hospodaření s vodou, vodní prvky, povrchy, zastínění...
 - **Podmínky pro aktivní mobilitu:** bariéry, chůze, cyklodoprava, veřejná doprava ...
 - **Bezpečné prostředí:** kriminalita, úrazy....
 - **Vzdělávání seniorů:** Univerzity 3 .věku atp., kurzy
 - **Komunikace** demografické změny směrem k veřejnosti – městské komunikační prostředky.
- Systematičnost!**

60 a víc
neznamená nic

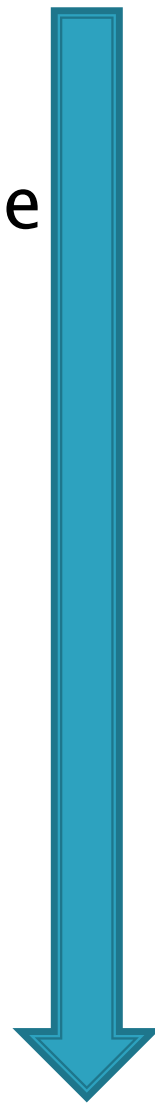
Zdravotní a sociální péče

- ▶ **Dostupnost primární péče** – praktický lékař, zubní lékař, gynekolog
- ▶ **Dostupnost další péče** – lůžková, další ordinace
- ▶ **Dostupnost specializované péče** pro seniory (gerontolog, gerontopsychiatr, hospicová péče)
- ▶ **Nabídka a dostupnost sociálních služeb**
 - terénních
 - pobytových
 - **souvisících** – např. Senior point, poradny, kluby, seniorské obálky...
- ▶ **Problém: chudobní a soc. vyloučení senioři**

Bydlení seniorů

- ▶ *Samostatné bydlení* bez podpory resp. pouze s podporou rodiny
- ▶ Samostatné bydlení s podporou terénních sociálních služeb
- ▶ *Penziony* pro seniory, bezbariérové byty, sociální byty...
- ▶ Dům s pečovatelskou službou
- ▶ *Domovy* pro seniory
- ▶ Domovy se zvláštním režimem

Cílem je co nejdelší uchování soběstačnosti.

Životní styl

- ▶ Je primárně zodpovědností každého jedince
- ▶ Možnosti měst:
 - Osvěta – média
 - Kampaně – Dny zdraví, Dny bez úrazů...
 - Vzdělávání – kurzy...
 - Motivační podpora, oceňování...
 - Spolupráce s partnery
 - Legislativní a další podpora – městské vyhlášky např. směrem k alkoholu, hazardu apod.

Google translate

naše weby..

HOME

DOBRÁ PRAXE

STRATEGIE

POROVNÁNÍ MĚST

ODKAZY

VIDEO

Tematický web Národní sítě Zdravých měst

vyhledávání

-- VYBER TÉMA --

-- vyber území --

Zobrazit jen detailně zpracované dobré praxe

DETAILNĚ ZPRACOVANÉ DOBRÉ PRAXE

Knihovna jako komunitní a vzdělávací centrum
VSETÍN

Nový Komunitní dům seniorů

HODONÍN

Zástupci města, Městské bytové správy Hodonín a dodavatele stavby otevřeli ve středu slavnostně..

Smart region

KRAJ VYSOČINA

Rozvoj Kraje Vysočina je úzce spjat s maximálním využíváním moderních technologií, prostřednictvím..

Projekt komunitního kompostování "Spolu 8bio"

PRAHA 8

Pilotní projekt komunitního kompostování spustila MČ Praha 8 ve spolupráci se spolkem Ekodomov...

MHD bude ve městě zdarma

LITOMĚŘICE

Litoměřice berou životní prostředí a zdraví svých obyvatel vážně...

Informační kampaň k aplikaci Záchranka

PRAHA

Sloučení osobní a společné odpovědnosti

▶ Odpovědnost osobní

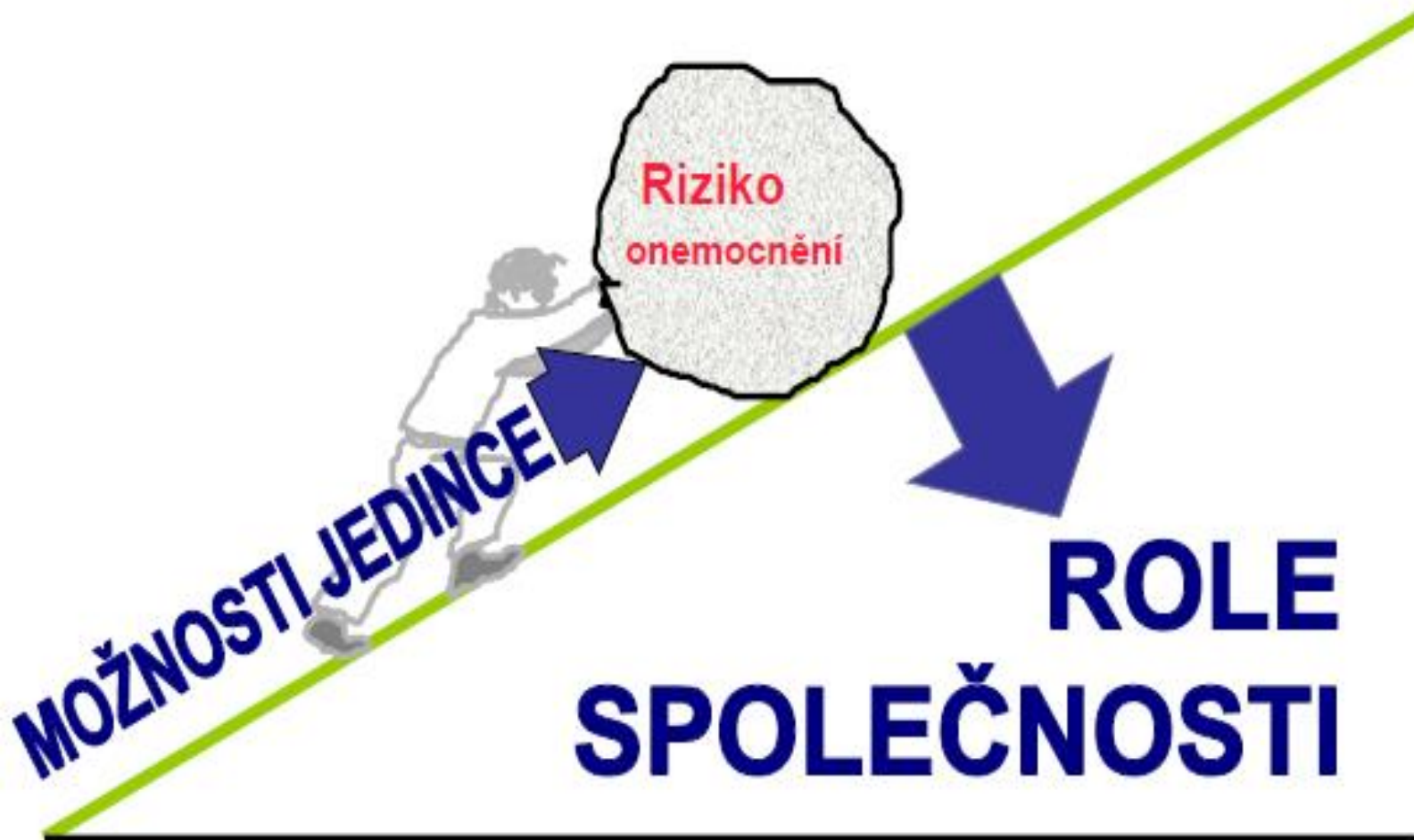
Nikdo se nemůže o své zdraví postarat lépe než vy sami“

▶ Odpovědnost společnosti

„Vytvořte takové prostředí, ve kterém je zdravá volba tou nejjednodušší“

(Ottawská deklarace)

MOŽNOSTI JEDINCE A ROLE SPOLEČNOSTI

Děkuji za pozornost

MVDr. Kateřina Janovská
Národní síť podpory zdraví, o.s.
Mail: katerina.janovska@nspz.cz
Tel.: 602 537 880
Web: www.nspz.cz

NÁRODNÍ SÍŤ
PODPORY ZDRAVÍ